

(Veelgestelde) vragen en antwoorden bij amendementen wijzigingen GR-en

Van: Rob Janssens, griffier

Datum: 13 juni 2023

De (ontwerp)amendementen op de voorstellen wijzigingen diverse GR-en proberen de positie van de gemeenteraden bij de GR-en te versterken door de plicht tot het vragen van zienswijzen aan gemeenteraden bij onderwerpen met een grote impact en door de actieve informatieplicht van de GR-en wat scherper in te vullen. De volgende (veelgestelde) vragen en bijbehorende antwoorden geven een nadere onderbouwing van de amendementen.

1. Krijgen de gemeenteraden met een zienswijzeprocedure bij onderwerpen met politieke, maatschappelijke en/of financiële impact meer grip op de GR-en?

Grip op GR-en krijgen gemeenteraden op twee, elkaar aanvullende manieren. Enerzijds doordat gemeenteraden hun mening (zienswijze) kunnen geven over voorgenomen besluiten door de GR-en over onderwerpen met impact. Anderzijds doordat gemeenteraden hun zienswijzen op elkaar afstemmen, zodat meerdere gemeenteraden soortgelijke zienswijzen formuleren. Gemeenteraden krijgen daarmee enkel door het vastleggen van de plicht tot het vragen van zienswijzen bij besluiten over onderwerpen met impact niet meer grip op GR-en. Dat krijgen ze alleen als ze onderling samenwerken om te komen tot gelijksoortige zienswijzen. Want alleen dan ontstaat er voldoende (politieke) druk op het AB van de GR om de zienswijzen van de gemeenteraden serieus te nemen.

2. Is de omschrijving dat de plicht tot een zienswijzeprocedure en tot actieve informatieplicht geldt bij onderwerpen met een politieke, maatschappelijke en/of financiële impact niet te vaag? Leidt deze omschrijving niet tot discussie tussen GR-en en gemeenteraden?

Het klopt dat de omschrijving 'met een politieke, maatschappelijke en/of financiële impact' geen harde, eenduidige omschrijving is en dus tot discussie kan leiden tussen gemeenteraden en GR-en. Over het algemeen zal echter duidelijk zijn wanneer er sprake is van zo'n impact. Overigens gaat het om omstandigheden en ontwikkelingen die niet heel frequent voorkomen. Gedacht kan worden aan de financiële problematiek bij de VNOG, de impact van corona voor de GGD en de kritiek op de bejegening van cliënten bij Laborijn.

Mocht de omschrijving 'met een politieke, maatschappelijke en/of financiële impact' (toch) tot discussie leiden over wel of geen actieve informatieplicht of wel of geen zienswijzeprocedure, dan is dat vanuit politiek oogpunt een goede zaak. Want daarmee wordt duidelijker aan de hand van een concrete situatie wanneer gemeenteraden vinden dat er sprake is van impact.

Politieke, maatschappelijke en/of financiële impact verder definiëren of (bij financiële impact) nader kwantificeren wordt daarmee niet nodig geacht. Maar is ook niet wenselijk, omdat dat de politieke discussie over wanneer iets impact heeft laat verworden tot een technische discussie of wel of niet aan een definitie voldaan is.

3. Leidt de zienswijzeprocedure niet tot een stroperige besluitvormingsprocedure?

De zienswijzeprocedure leidt tot een langer besluitvormingsproces. Want bij een zienswijzeprocedure moet het AB van de GR eerst een voorgenomen besluit nemen,

dat voor zienswijzen toesturen naar de gemeenteraden, om vervolgens een definitief besluit te nemen na schriftelijke reactie op de zienswijzen. Dat kost meer tijd. Maar dat betekent niet dat de besluitvormingsprocedure daarmee stroperiger wordt. Integendeel, juist door het inbouwen van een zienswijzeprocedure (met omschreven stappen en tijdschema) krijgen de gemeenteraden de gelegenheid invloed uit te oefenen op de besluitvorming. Dat zorgt enerzijds voor een meer democratische legitimatie van de besluiten. En anderzijds zorgt dat ook voor minder discussie over het uiteindelijke besluit. Meer tijd zorgt hiermee voor meer (democratisch) gedragen besluitvorming in een procedure met duidelijke stappen in een afgebakend tijdschema.